

УДК 657.1:658.115

Заросило Аркадій Петрович,
старший викладач кафедри
обліку в кредитних і бюджетних
установах та економічного аналізу
ДВНЗ „КНЕУ імені Вадима Гетьмана”
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: z_arosylo@ukr.net

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УСТАНОВАХ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Анотація

Мета дослідження. Визначити сутність і види основних засобів в установах державного сектору, дослідити структуру та динаміку основних засобів, узагальнити методичні основи аналізу основних засобів для установ державного сектору.

Методологія. Автором використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: порівняння та теоретичного узагальнення — при дослідженні економічної сутності та видів основних засобів; абстрактно-логічні та описові — при проведенні структурно-динамічного аналізу основних засобів, коефіцієнтного аналізу; системний і комплексний підхід — для узагальнення та обґрунтування пропозицій щодо шляхів покращення ефективності використання основних засобів в установах державного сектору.

Отримані результати. Визначено сутність і види основних засобів установ державного сектору. Проведено структурно-динамічний аналіз основних засобів, коефіцієнтний аналіз ефективності їх використання та обґрунтовані пропозиції щодо напрямів підвищення ефективності використання основних засобів для установ державного сектору.

Цінність дослідження. Полягає у прикладній спрямованості визначених теоретико-методичних основ аналізу основних засобів в установах державного сектору.

Ключові слова: нефінансові активи, основні засоби, аналіз, ефективність, віддача, державний сектор.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності в державному секторі України викликаний низкою питань, пов'язаних з необхідністю підвищення прозорості державних і місцевих фінансів; якості та достовірності бухгалтерського обліку, що забезпечує можливість оцінки ефективності і результативності використання бюджетних коштів. В умовах нестабільності економіки та дефіциту бюджетних коштів особливої уваги потребує оцінка ефективності використання коштів.

За останній рік обсяги бюджетних коштів, які були спрямовані на придбання активів мають тенденцію до зростання. Зауважимо, велику частину активів становлять основні засоби, тому важливим

є їх раціональне використання. Таким чином, за допомогою проведення аналізу ефективності використання основних засобів, можна виявити проблемні ділянки та знайти шляхи для їх усунення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами обліку і аналізу діяльності бюджетних установ, зокрема оцінкою ефективності основних засобів, займалися такі вчені та економісти-практики, як: П. Атамас, М. Болюх, Р. Джога, Л. Ловінська, О. Клименко, Т. Кондрашова, В. Іващенко, І. Кондратюк, С. Сушко С. Свірко, А. Фаріон, Н. Хорунжак та ін. [1–5; 9–11]. Науковці у своїх роботах досліджували методичні підходи до обліку та аналізу діяльності бюджетних установ.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Незважаючи на проведені дослідження, не применшуючи досягнення цих учених, слід зазначити, що глибокі дослідження в цій галузі з комплексним аналізом як вітчизняної, так і міжнародної облікової практики досить рідкісні, тому обрану тему потрібно вивчати детальніше.

Формулювання мети і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження структури та динаміки активів, зокрема основних засобів бюджетної установи, проведення структурно-динамічного аналізу основних засобів, дослідження методичних основ аналізу ефективності використання основних засобів та узагальнення пропозицій щодо підвищення ефективності використання основних засобів бюджетними установами.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Активи бюджетної установи являють собою економічні ресурси у різних видах, які використовуються в процесі здійснення господарської діяльності. Вони придбаваються для конкретних цілей здійснення діяльності у відповідності до місії установи. Активи повинні відповідати функціональній направленості бюджетної установи та обсягам їх діяльності, саме при такій відповідності вони будуть представляти для бюджетних установ певну цінність, що призначені для використання у майбутніх періодах.

Активи бюджетних установ поділяються на нефінансові і фінансові. Основні засоби, займають основну частину нефінансових активів суб'єктів державного сектору.

Поняття «нефінансові активи» увійшло у практичну діяльність бюджетних установ з 2017 року. Йдеться про набуття статусу чинного регламенту нормативно-правового поля бухгалтерського обліку в секторі загального державного управління Національним

положенням (стандартом) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» [6].

Саме в зазначеному нормативному документі представлено структуру нефінансових активів суб'єктів сектора загального державного управління через фрагмент активної частини балансу (табл. 1).

Таблиця 1

Структура розділу I «Нефінансові активи» Балансу суб'єктів сектора загального державного управління [6]

<i>I «Нефінансові активи»</i>	
Основні засоби:	
- залишкова вартість	010
- знос	011
- первісна вартість	012
Нематеріальні активи:	
- залишкова вартість	020
- накопичена амортизація	021
- первісна вартість	022
Незавершені капітальні інвестиції	030
Запаси	040
Малоцінні та швидкозношувані предмети	050
Готова продукція	060
Інші нефінансові активи	070
Усього за розділом I	100

Слід зауважити, що, незважаючи на досить широке термінологічне поле, представлене в НП(С)БОДС 101, характеристика поняття «нефінансові активи» відсутня. Ґрунтовне дослідження провела професор С.В. Свірко, яка обґрунтувала: нефінансові активи суб'єктів сектора загального державного управління — це економічні ресурси нефінансового характеру, контрольовані суб'єктом бухгалтерського обліку в секторі загального державного управління в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигід у майбутньому. До їхнього складу входять основні засоби, нематеріальні

активи, запаси, готова продукція, незавершені капітальні інвестиції, інші нефінансові активи [9, с. 25].

Під час аналізу основних засобів важливим є вивчення обсягу основних засобів, темпи їх зростання за відповідні періоди, співвідношення окремих груп у загальній вартості основних засобів (їх структуру), визначення активної їх частини, причини зміни їх обсягів та структури.

Наявність і рух основних засобів характеризуються в натуральному та грошовому відношенні. Такі дані дозволяють проводити аналіз основних засобів в узагальнюючому вигляді та в розрізі окремих їх видів. Саме тому на початковому етапі аналізу вивчається структура та динаміка необоротних активів бюджетної установи. При аналізі обсягу, структури та динаміки основних засобів необхідно враховувати, що різні види основних засобів беруть різну участь у процесі господарської діяльності бюджетних установ.

Зазвичай, у структурі нефінансових активів найбільшу питому вагу займають основні засоби. Раціональне використання основних засобів і функціональних потужностей бюджетної установи сприяє покращанню всіх техніко-економічних показників, зокрема збільшенню обсягу діяльності, зниженню трудомісткості одиниць виконаних робіт або наданих послуг [4, с. 53].

Аналіз забезпеченості основними засобами починається з оцінки відповідності їх наявної кількості за складом і структурою нормативним потребам бюджетної установи, які визначаються, виходячи з її потужності, обсягу та функціональних особливостей діяльності [6, с. 86].

Аналіз якісного стану основних засобів бюджетної установи ґрунтується на дослідженні їх структури та відповідності основним вимогам науково-технічного прогресу в галузі. Розрізняють наступні групи показників якості основних засобів: придатності основних засобів; інтенсивності руху основних засобів; структури основних засобів [7, с. 163].

Залучення показників інтенсивності руху до оцінки якісного стану основних засобів зумовлене необхідністю прискорення технічного розвитку бюджетної сфери, що вимагає збільшення темпів надходження (оновлення), вибуття та приросту основних засобів. Показники придатності й зносу вказують на необхідність прискореного оновлення основних засобів.

Отже, аналіз динаміки і структури основних засобів проводиться за даними фінансової звітності, зокрема Балансу (форма 1-дс).

Важливим етапом є визначення питомої ваги, яку займають основні засоби серед активів установи.

Таким чином, за даними фінансової звітності, зокрема балансу бюджетної установи за 2017 р. проведено аналіз динаміки і структури активів (табл. 2).

Таблиця 2

Аналіз динаміки і структури активів бюджетної установи за 2017 р.

Показники	На початок звітного періоду	Питома вага, %	На кінець звітного періоду	Питома вага, %	Відхилення		
					Грн	Відносне, %	Струкне, %
I. Нефінансові активи							
Основні засоби	45262341	87,43	51024356	87,60	5762015	12,73	0,16
Нематеріальні активи	33334	0,06	78202	0,13	44868	134,60	0,07
Незавершені капітальні інвестиції	1878343	3,63	2044836	3,51	166493	8,86	-0,12
Запаси	3541315	6,84	3985164	6,84	443849	12,53	0,00
Усього за розділом I	50715333	97,96	57132558	98,08	6417225	12,65	0,12
II. Фінансові активи							
Довгострокова дебіторська заборгованість	385124	0,74	403256	0,69	18132	4,71	-0,05
Поточна дебіторська заборгованість:	316455	0,61	327911	0,56	11456	3,62	-0,05
за розрахунками за товари, роботи, послуги	124807	0,24	131450	0,23	6643	5,32	-0,02
за виданими авансами	17398	0,03	9009	0,02	-8389	-48,22	-0,02
інша поточна дебіторська заборгованість	174250	0,34	187452	0,32	13202	7,58	-0,01
Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у:	352620	0,68	386540	0,66	33920	9,62	-0,02
Усього за розділом II	1054199	2,04	1117707	1,92	63508	6,02	-0,12
Усього нефінансових і фінансових активів	51769532	100	58250265	100	6480733	12,52	0,00

Як видно з табл. 2, в бюджетній установі вартість активів на кінець 2017 року становить 58250265 грн, зокрема нефінансові активи займають основну частину активів, вартістю 57132558 грн. При цьому за 2017 рік спостерігається позитивна динаміка, обсяги нефінансових активів зросли на 6417225 грн (12,65 %), а фінансових на 63508 грн (6,02 %). Зокрема, нефінансові активи займають основну частину активів — 98,08 % порівняно з усього активами, а фінансові активи — 1,92 %.

Наочно структуру нефінансових активів бюджетної установи на кінець 2017 р. наведено на рис. 1.

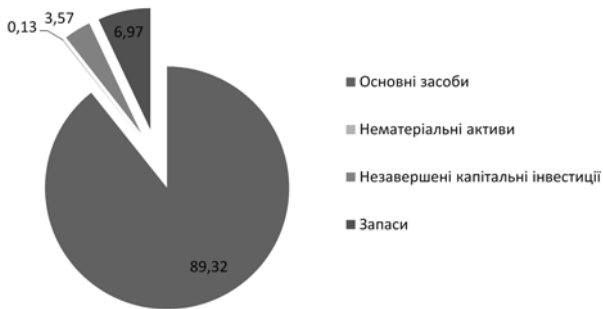

Рис. 1. Структура нефінансових активів установи на кінець 2017 р.

Як видно, на рис. 1 найбільшу частку з-поміж нефінансових активів займають основні засоби, в кінці року вони становили 89,32 %; нематеріальні активи — 0,13 %; незавершені капітальні інвестиції — 3,57 %; запаси — 6,97 %. Така структура нефінансових активів для бюджетних установ є прийнятною, оскільки саме нефінансові активи забезпечують функціонування їх діяльності.

Наступним етапом аналітичного дослідження основних засобів є проведення аналізу динаміки і структури основних засобів установи за 2017 р. Результати аналізу узагальнено в табл.3.

Як видно з табл. 3, на кінець 2017 року структура основних засобів включає: земельні ділянки — 30,68 %; будівлі, споруди та передавальні пристрої — 58,72 %; машини та обладнання — 2,71 %; транспортні засоби — 0,18 %; інструменти, прилади, інвентар — 0,65; тварини та багаторічні насадження — 0,01 %; інші основні засоби — 0,06 %; бібліотечні фонди — 4,97 %; малоцінні необоротні матеріальні активи — 1,85 %; білизна, постільні речі, одяг і взуття — 0,16 %.

Таблиця 3

Аналіз динаміки і структури основних засобів бюджетної установи за 2017 р.

Показники	Залишок на початок року		Питома вага, %		Залишок на кінець року		Питома вага, %		Відхилення первісної (переоціненої) вартості		Відхилення зносу			
	первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос	первісна (переоцінена) вартість	знос	Грн	Відн., %	Грн	Відн., %		
Земельні ділянки	2 17 412 547	-	23,74	-	2 17 412 547	-	30,68	-	-	-	-	-		
Будівлі, споруди та передавальні пристрої	4 11 281 033	241 089 244	44,90	46,07	4 16 193 577	295 747 382	58,72	46,74	4 912 544	1,19	54 658 138	22,67		
Машини та обладнання	15 277 205	117 293 22	1,67	2,24	19 236 848	12 086 591	2,71	1,91	3 959 643	25,92	357 269	3,05		
Транспортні засоби	1 121 236	1 118 440	0,12	0,21	1 300 513	1 255 388	0,18	0,20	179 277	15,99	136 948	12,24		
Інструменти, прилади, інвентар	4 510 340	4 344 474	0,46	0,83	4 620 161	4 411 620	0,65	0,70	109 821	2,43	67 146	1,55		
													-0,13	
														-0,02
														-0,33
														0,67
														6,94

Закінчення табл. 3

Тварини та багаторічні насадження	75 881	16 163	0,01	100,00	100,00	75 881	473 632	6 611 551	16 137 488	200 773	19 196	0,01	100,00	-207 219 901	5 546	1 236 494	-210 679	0	0	0,00	-22,62	0,49	10,40	-0,59	0,00	0,00	0,00	-	0,04	0,55	1,10	0,01	0,00	109 378 627	-1 705	68 928	-584 405	15 137	3 033	20,90	-0,36	1,05	-3,49	8,15	18,77	-	-0,02	-0,21	-0,64	0,00	
Інші основні засоби	413 502	185 636	0,05	0,04	0,04	413 502	1 134 017	13 130 219	35 200 328	413 502	200 773	0,06	0,03	0	0	0	-210 679	0	0	0	0,00	0,49	10,40	-0,59	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,04	0,55	1,10	0,01	0,00	109 378 627	-1 705	68 928	-584 405	15 137	3 033	20,90	-0,36	1,05	-3,49	8,15	18,77	-	-0,02	-0,21	-0,64	0,00
Бібліотечні фонди	35 411 007	16721893	3,87	3,20	3,20	35 200 328	1 134 017	13 130 219	35 200 328	413 502	200 773	4,97	2,55	-207 219 901	5 546	1 236 494	-210 679	0	0	0	0,00	0,49	10,40	-0,59	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,04	0,55	1,10	0,01	0,00	109 378 627	-1 705	68 928	-584 405	15 137	3 033	20,90	-0,36	1,05	-3,49	8,15	18,77	-	-0,02	-0,21	-0,64	0,00
Малювничі, необоротні матеріальні активи	11 893 725	6 542 623	1,30	1,25	1,25	13 130 219	1 134 017	13 130 219	35 200 328	413 502	200 773	1,85	1,04	-207 219 901	5 546	1 236 494	-210 679	0	0	0	0,00	0,49	10,40	-0,59	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,04	0,55	1,10	0,01	0,00	109 378 627	-1 705	68 928	-584 405	15 137	3 033	20,90	-0,36	1,05	-3,49	8,15	18,77	-	-0,02	-0,21	-0,64	0,00
Білизна, постільні речі, одяг та взуття	1 128 471	475 337	0,12	0,09	0,09	1 134 017	1 134 017	13 130 219	35 200 328	413 502	200 773	0,16	0,07	-207 219 901	5 546	1 236 494	-210 679	0	0	0	0,00	0,49	10,40	-0,59	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,04	0,55	1,10	0,01	0,00	109 378 627	-1 705	68 928	-584 405	15 137	3 033	20,90	-0,36	1,05	-3,49	8,15	18,77	-	-0,02	-0,21	-0,64	0,00
Разом	915 937 494	523 312 376	100,00	100,00	100,00	708 717 593	473 632	6 611 551	16 137 488	200 773	19 196	100,00	100,00	-207 219 901	5 546	1 236 494	-210 679	0	0	0	0,00	0,49	10,40	-0,59	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,04	0,55	1,10	0,01	0,00	109 378 627	-1 705	68 928	-584 405	15 137	3 033	20,90	-0,36	1,05	-3,49	8,15	18,77	-	-0,02	-0,21	-0,64	0,00

Таким чином, у досліджуваній бюджетній установі основними групами основних засобів є земельні ділянки, будинки, споруди та передавальні пристрої, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади, інвентар, тварини, багаторічні насадження та плодоносні рослини, інші основні засоби.

Групи та види основних засобів бюджетних установ визначені у Методичних рекомендаціях з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору [6] та наведені в табл. 4.

Таблиця 4

Групи та види основних засобів бюджетних установ [6]

Назва групи основних засобів	Склад групи
Земельні ділянки	Земельні ділянки, отримані суб'єктом державного сектору
Будинки, споруди та передавальні пристрої	1) будинки виробничо-господарського призначення, зайняті органами управління, соціально-культурними та іншими установами; 2) будинки, що повністю чи переважно призначені для проживання; 3) стадіони, басейни, дороги, мости, пам'ятники, загорожі парків, скверів і загальних садів тощо; 4) лінії електропередач, трансмісії та трубопроводи з усіма проміжними пристроями, необхідними для трансформації (перетворення) і передачі енергії та для переміщення трубопроводами рідких та газоподібних речовин до споживача, кабельні та повітряні лінії зв'язку тощо; 5) гідротехнічні споруди
Машини та обладнання	1) вимірювальні прилади; 2) регулюючі прилади та пристрої; 3) лабораторне обладнання; 4) комп'ютерна техніка і її комплектуючі, електронні засоби обробки інформації; 5) медичне обладнання; 6) інші машини та обладнання
Транспортні засоби	1) рухомий склад залізничного, водного, автомобільного транспорту; 2) виробничий транспорт; 3) спортивний транспорт
Інструменти, прилади, інвентар	1) інструменти; 2) виробничий інвентар та приладдя; 3) господарський інвентар
Багаторічні насадження та плодоносні рослини	1) службові собаки; 2) декоративні тварини; 3) підслідні тварини; 4) багаторічні насадження.
Інші основні засоби	Суб'єкти державного сектору зараховують до інших основних засобів активи, які не включені до вищезазначених груп основних засобів. До цієї групи також зараховуються сценічно-постановочні засоби (декорації, меблі і реквізити, бутафорії, театральні та національні костюми, головні убори, білизна, взуття, перуки тощо); навчальні кінофільми, магнітні диски і стрічки, касети; тощо

На сьогоднішній день майже всі бюджетні установи працюють на застарілому обладнанні, із високим рівнем матеріального та морального зношення. Варто зазначити, що незадовільний стан більшості основних засобів України є гальмом інтеграційних процесів.

Аналіз ефективності використання основних засобів як одного з основних видів ресурсів бюджетної установи базується на загальній методиці оцінки використання ресурсів, що передбачає обчислення і аналіз показників віддачі на одиницю ресурсів і місткості ресурсів у одиниці продукції (для бюджетної установи — наданих послуг).

Показники віддачі ресурсів бюджетної установи характеризують величину виконаної роботи або наданих послуг у розрахунку на 1 грн використаних ресурсів, а показники місткості характеризують витрати або запаси ресурсів у розрахунку на 1 грн виконаної роботи чи наданих послуг. Під запасами ресурсів розуміють наявний їх обсяг на звітну дату, а під витратами — поточні витрати ресурсів, зокрема, за основними засобами — нарахований знос [10, с. 117].

Зростання фондів віддачі — головний чинник економії коштів на розвиток основних засобів. З метою диференціювання оцінки ефективності використання основних засобів показники доцільно розраховувати за групами основних засобів. Зіставлення темпів зміни фондів віддачі за різними групами основних засобів дає можливість визначити напрями удосконалення їх структури [2, с. 96].

Фондовіддача виражає ефективність використання основних засобів, тобто показує скільки надається послуг на одиницю основних засобів. *Фондомісткість* є вартістю основних засобів, яка припадає на одиницю бюджетної послуги. *Оборотність основних засобів* відображає віддачу активів, тобто основні засоби, які можуть бути задіяні в наданні бюджетних послуг (динаміка за порівнюваними періодами) [2, с. 107].

Аналіз ефективності використання основних засобів у бюджетній установі наведено в табл. 5.

Таблиця 5

Аналіз ефективності використання основних засобів у бюджетній установі

Показники	Попередній період	Звітний період	Відхилення	
			абсолютне, тис. грн	відносне, %
Фондовіддача на 100 грн основних засобів	6,14	6,34	0,2	1,03
Фондомісткість 1 послуги	13,00	12,63	- 0,37	0,97
Оборотність основних засобів	306	296	-10	0,97

За даними табл. 5 можна зробити такі висновки: в поточному періоді фондовіддача на 100 грн основних засобів установи зростає на 20 коп. або на 3 %, що є незначним показником і скоріше свідчить про мінімальну ефективність використання основних засобів у бюджетній установі. Фондомісткість послуги знизилася, загалом це позитивний результат. Оборотноість основних засобів зменшилась на 10 днів у поточному році, або на 3 %, що власне для бюджетних установ є задовільним показником.

Таким чином, можна зробити висновки, за 2017р. у бюджетній установі рівень ефективності використання основних засобів збільшився на 3 %. Рівень віддачі основних засобів, які були задіяні в діяльності установи збільшився на 0,97 %. Такі результати свідчать про мінімальну ефективність використання основних засобів у бюджетній установі.

У розрахунках є певні відхилення, що пов'язано із заокругленням під час розрахунків. З метою проя більш детального аналізу ефективності використання основних засобів і їх впливу на показники фінансово-господарської діяльності установи варто проводити факторний аналіз і визначати вплив окремих факторів на зміну фондовіддачі та фондомісткості.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку.

За результатами проведеного аналізу можна зробити висновки, що аналіз основних засобів є актуальним напрямом дослідження. Аналіз структури і динаміки дозволив визначити рівень забезпеченості основними засобами бюджетної установи та рівень їх значущості. Результатами аналізу ефективності використання основних засобів дозволили встановити рівень ефективно-

сті використання основних засобів бюджетної установи, який на сьогоднішній день є мінімальним.

Бібліографічний список

1. *Атамас П. Й.* Облік у бюджетних установах [Текст]: навч. посіб./ Атамас П. Й. — Київ: Центр учбової літератури, 2009. — 288 с.
2. *Болюх М. А.* Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ [Текст]: навч. посібник / М. А. Болюх, А. П. Заросило. — К.: КНЕУ, 2008. — 344 с..
3. *Джога Р. Т.* Облік у бюджетних установах [Текст]: підручник / Джога Р. Т., Сінельник Л. М., Дунаєва М. В.; за заг. ред. проф. Р. Т. Джоги. — К.: КНЕУ — 2006. — 483 с.
4. *Іващенко В. І.* Економічний аналіз господарської діяльності [Текст]: навчальний посібник для студ. економ. спец. / В.І. Іващенко, М.А. Болюх. — К.: [б. и.], 2001. — 204 с.
5. *Ловінська Л.Г., Сушко Н.І.* Тенденції реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності державного сектору України / Л.Г. Ловінська, Н.І. Сушко // Фінанси України. — 2012. — Вип 7 — С. 84–100.
6. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів в державному секторі: Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11 — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://195.78.68.18/minfin/control/publish/article/main?art_id=407392&cat_id=407391
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби»: Затверджене наказом Міністерства фінансів України від 12.10.2010 № 1202. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10>.
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 "Подання фінансової звітності": Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2009 N 1541 — [Електронний ресурс]. — Режим доступу до документу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11>
9. *Свірко С.В.* Розвиток оцінки нефінансових активів у бюджетних установах [Текст]: історичні традиції та сучасні тенденції / С.В. Свірко // Незалежний аудитор. — 2013. — № 5 (III). — С. 23–34.
10. *Свірко С.В., Заросило А.П.* Управлінський облік і аналіз у бюджетних установах [Текст]: навч. посіб. / С.В. Свірко, А.П. Заросило. — К.: КНЕУ, 2012. — 538 с.
11. *Хорунжак Н.М.* Теорія та методологія обліку у бюджетних установах в умовах інформатизації суспільства [Текст]: монографія / Н.М. Хорунжак — Тернопіль: ТНЕУ, 2013. —248 с.

References

1. Atamas, P. J. Oblik u bjudzhetnykh ustanovakh [Accounting at budgetary institutions]: navch. posib./ Atamas P. J. — Kyjiv: Centr uchbovoji literatury, 2009. — 288 p. [In Ukrainian]
2. Boljukh, M. A. Analiz finansovo-ghospodarskoji dijajlnosti bjudzhetnykh ustanov [Analysis of financial and economic activity of budgetary institutions] : navch. posibnyk / M. A. Boljukh, A. P. Zarosylo. — K. : KNEU, 2008. — 344 p. [In Ukrainian]
3. Dzhogha, R. T. Oblik u bjudzhetnykh ustanovakh [Accounting at budgetary institutions]: pidruchnyk / Dzhogha R. T., Sinelnyk L. M., Dunajeva M. V.; za zagh. red. prof. R. T. Dzhoghy. — K.: KNEU — 2006. — 483 p. [In Ukrainian]
4. Ivashhenko, V. I. Ekonomichnyj analiz ghospodarskoji dijajlnosti [Economic analysis of economic activity]: navchalnyj posibnyk dlja stud. ekonom. spec. / V.I. Ivashhenko, M.A. Boljukh. — K. : [b. y.], 2001. — 204 p. [In Ukrainian]
5. Lovinsjka L.Gh., Sushko N.I. Tendenciji reformuvannja systemy bukhghaltersjkogho obliku ta finansovoji zvitnosti derzhavnogho sektoru Ukrainy [Trends in Reforming the Accounting and Financial Reporting System of the Ukrainian Public Sector] / L.Gh. Lovinsjka, N.I. Sushko // Finansy Ukrainy. — 2012. — Vyp 7 — P. 84-100. p. [In Ukrainian]
6. Metodichni rekomendaciji z bukhghaltersjkogho obliku osnovnykh zasobiv v derzhavnomu sektori [Methodological recommendations on the accounting of fixed assets in the public sector]: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 23.01.2015 № 11 — [Elektronnyj resurs]. — Available at: http://195.78.68.18/minfin/control/publish/article/main?art_id=407392&cat_id=407391 p. [In Ukrainian]
7. Nacionaljne polozhennja (standart) bukhghaltersjkogho obliku v derzhavnomu sektori 121 «Osnovni zasoby» [National manual (standard) on accounting in public sector 121 "Fixed assets"]: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 12.10.2010 № 1202. [Elektronnyj resurs] — Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1017-10> [In Ukrainian]
8. Nacionaljne polozhennja (standart) bukhghaltersjkogho obliku v derzhavnomu sektori 101 "Podannja finansovoji zvitnosti" [National Public Sector Accounting Standard (Standard) 101 "Presentation of Financial Statements"]: nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 28.12.2009 N 1541 — [Elektronnyj resurs]. — Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0095-11> [In Ukrainian]
9. Svirko S.V. Rozvytok ocinky nefinansovykh aktyviv u bjudzhetnykh ustanovakh: istorychni tradyciji ta suchasni tendenciji [Development of valuation of nonfinancial assets in budgetary institutions] / S.V. Svirko // Nezalezhnyj audytor. — 2013. — № 5 (III). — P. 23–34 [In Ukrainian].

10. Svirko S.V., Zarosylo A.P. Upravlinsjkyj oblik i analiz u bjudzhetnykh ustanovakh [Management accounting and analysis in budgetary institutions]: navch. posib. / S.V. Svirko, A.P. Zarosylo. — K.: KNEU, 2012. — 538 p. [In Ukrainian].

11. Khorunzhak N.M. Teorija ta metodologhija obliku u bjudzhetnykh ustanovakh v umovakh informatyzaciji suspiljstva [Theory and methodology of accounting in budget institutions in the conditions of information society]: monohrafija / N.M. Khorunzhak. — Ternopilj: TNEU, 2013. — 248 p. [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 24 травня 2018 р.

UDC 657.1:658.115

Arkadij Zarosilo,

Senior Lecturer at the Department of Accounting in Credit and Budget Institutions, and Economic Analysis
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03057, Ukraine)
E-mail: z_arosylo@ukr.net

Methodological framework of fixed assets analysis at public sector institutions

Abstract

Research objective. *The paper aim is to identify the essence and types of fixed assets at public sector institutions, to study the structure and dynamics of fixed assets, and to generalize the methodological bases for fixed assets analysis at public sector institutions.*

Methodology. *The author applied general scientific and special methods of research: comparative and theoretical generalization for studying of the economic essence and types of fixed assets, abstract-logical and descriptive methods at structurally-dynamic and ratio analysis of fixed assets, systematic and integrated approach for generalization and developing proposals for the improvement of fixed assets exploitation by public sector institutions.*

Findings. *The paper determined the essence and types of public sector institutions' fixed assets. The author implemented the structurally-dynamic and ratio analysis of fixed assets effective exploitation, and justified proposals for the improvement in the fixed assets exploitation effectiveness at public sector institutions.*

Value added. *The research has pragmatic focus on theoretical and methodological framework of fixed assets analysis at public sector institutions.*

Key words: *nonfinancial assets, fixed assets, analysis, effectiveness, returns, public sector.*